

**SO 3-2 - INVENTARIZÁCIA DREVÍN**

**METODICKÝ POSTUP**

**OBSAH**

<b>1</b>	<b>INVENTARIZÁCIA A SADOVNÍCKE HODNOTENIE DREVÍN A ICH PORASTOV .....</b>	<b>1</b>
1.1	INVENTARIZÁCIA STROMOV .....	1
1.2	INVENTARIZÁCIA KROV .....	2
<b>2</b>	<b>VÝPOČET SPOLOČENSKEJ HODNOTY DREVÍN NAVRHOVANÝCH NA VÝRUB .....</b>	<b>2</b>
2.1	SPOLOČENSKÁ HODNOTA STROMOV .....	2
2.2	SPOLOČENSKÁ HODNOTA KROV A SKUPÍN KROV .....	3
<b>3</b>	<b>ZOZNAM TABULIEK .....</b>	<b>3</b>

## 1 INVENTARIZÁCIA A SADOVNÍCKE HODNOTENIE DREVÍN A ICH PORASTOV

Inventarizácia a sadovnícke hodnotenie drevín nachádzajúcich sa v riešenom území boli realizované v decembri 2017. Dreviny boli identifikované v mapových podkladoch v rámci terénneho prieskumu. Ďalej boli zistené ich základné dendrometrické parametre drevín (druh, veľkosť a pod.). Sadovnícka hodnota drevín bola stanovená podľa štandardne používanej metodiky prof. J. Machovca (1982). Pri drevinách je vedený je navrhovaný zásah. Zistené údaje sú zaznamenané v tabuľkách. Grafické znázornenie zinventarizovaných drevín je vo výkrese označené stredovou značkou s poradovým číslom a pôdorysným priemetom korún podľa údajov uvedených v tabuľke.

### 1.1 INVENTARIZÁCIA STROMOV

Pri stromoch boli zisťované nasledovné parametre.

**PORADOVÉ ČÍSLO (P. Č. v tab.)** je priradené ku každému stromu a je zhodné s označením

**DRUH (DRUH v tab.)** je určený na základe rodového a druhového mena dreviny (prípadne aj kultivaru), ktorý je zapísaný do tabuľky latinským názvom bez uvádzania autora. V prípade, že nebolo možné určiť druh dreviny, zistil sa aspoň jej príslušnosť k rodu (napr. *Acer* sp.).

**OBVOD KMEŇA STROMU (OBVOD KMEŇA v tab.)** podľa § 36 vyhlášky č. 24/2003 Z. z. obvod kmeňa stromu sa meria vo výške 1,3 m nad zemou. Pri stromoch, ktoré sa rozkonárujú vo výške menšej ako 130 cm, sa meria obvod kmeňa tesne pod jeho rozkonárením. Zisťuje sa meraním pomocou pásma. Uvádza sa v centimetroch (cm) s presnosťou na 1 cm.

**VÝŠKA STROMU (VÝŠKA v tab.)** zodpovedá vertikálnej vzdialenosti od päty stromu po vrchol koruny stromu. Bola zistená odhadom v porovnaní s ľudskou postavou. Údaj o výške sa uvádza v metroch (m) s presnosťou na 1 m.

**ŠÍRKA KORUNY STROMU (ŠÍRKA v tab.)** predstavuje aritmetický priemer koruny stromu v najširšom mieste a v smere kolmým na túto os. Uvádza sa v metroch (m) s presnosťou na 1 m.

**SADOVNÍCKA HODNOTA (SH v tab.)** sa určuje pomocou 5-bodového klasifikátora podľa metodiky Machovca (1982). Pri stromoch sa používajú hodnoty **od 1 do 5**.

**1 – VEĽMI MÁLO HODNOTNÉ DREVINY** - dreviny veľmi silne poškodené, choré, silne napadnuté škodcami alebo chorobami, zvlášť takými, ktoré zdravotne ohrozujú okolité zdravé porasty, dreviny odumierajúce a odumreté, a hlavne ale dreviny, ktoré ohrozujú bezpečnosť návštevníkov, alebo dreviny, ktoré ohrozujú svojou existenciou kvalitu okolitých cennejších jedincov (napr. dreviny vrastajúce do korún kvalitných a zvlášť svetlomilných hodnotných stromov) a dreviny inak ohrozujúce daný priestor a jeho vývoj. Pri riešení sadovníckych úprav je na týchto plochách nutné tieto dreviny okamžite resp. v čo najkrajšej dobe odstrániť. Odstránenie je nutné bez ohľadu na akékoľvek ďalšie zásahy.

**2 – DREVINY PODPRIEMERNEJ HODNOTY** - dreviny značne poškodené, veľmi vysoko vyvetvené bez predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, dreviny staré a málo vitálne, výrazne presychajúce, s dutinami, prípadne inak silne poškodené. Predpoklady ďalšieho vývoja sú ako v čase, tak aj v kvalite značne obmedzené. Zlepšenie kvality nemožno predpokladať. Nesmú to však byť dreviny ohrozujúce bezpečnosť ľudí alebo zdravie perspektívnych porastov. Pri vyhlídkových úpravách sa počíta s ich postupným odstránením. Výnimky tvoria len dendrologicky unikátne dreviny, chránené stromy a pod., ktoré sa ponechávajú na dožitie.

**3 – DREVINY PRIEMERNEJ HODNOTY** - dreviny zdravé, resp. len mierne poschnuté, ale bez chorôb a škodcov, hlavne takých, kde hrozí ich rozšírenie. Tvarovo sa môžu líšiť aj podstatne od typu. Patria sem napríklad dreviny s vysoko vyvetvené, avšak také, ktoré majú schopnosť na kmeni obrastať, resp. sú i v tejto podobe esteticky únosné. Patria sem tiež dreviny menšieho vzrastu, ktoré nedosahujú ani polovicu predpokladanej veľkosti, Rovnako u tejto kategórie musí byť predpoklad udržania po radu desaťročí pri zachovaní, prípadne i zlepšení bodovej hodnoty. Veľmi často sú to dreviny, z ktorých je možno postupne vymodelovať kvalitnejšie porasty. Pri riešení sadovníckych úprav a u tejto kategórie drevín počíta s tým, že sa podľa potreby ponechajú pre ďalší rozvoj, resp. tam, kde to sadovnícky a výchovný zámer vyžaduje, sa odstraňujú.

**4 – DREVINY NADPRIEMERNEJ HODNOTY** - zdravé dreviny, typického tvaru zodpovedajúce príslušnému taxónu, nanajvýš len nepatrne narušené lebo poškodené (napr. bez konárov najspodnejšieho poschodia, s menšími voľnými priestormi v korune a pod.), veľkostne plne vyvinuté, ako dreviny ohodnotené piatimi bodmi. Svoju funkciu pri udržaní kvality musia plniť ešte radu desaťročí. Aj túto kategóriu drevín je nutné maximálne chrániť i za cenu zmeny v usporiadaní priestoru, v ktorom sa nachádzajú. K ich odstráneniu možno pristúpiť len v celkom výnimočných prípadoch.

**5 – VEĽMI HODNOTNÉ DREVINY** - ide o absolútne zdravé dreviny, nepoškodené, tvarovo i celkovým habitom zodpovedajúce druhu, rozkonárené až k zemi, veľkostne už úplne vyvinuté

(presahujúce najmenej polovicu dosiahnuteľnej výšky a tomu zodpovedajúcej šírky koruny), avšak ešte v plnom raste a vývoji. Dreviny tejto kategórie musia mať predpoklad plniť svoje funkcie ešte po celú radu desaťročí. Je ich potrebné na danom stanovišti zachovať v maximálnej možnej miere i za cenu prehodnotenia a pretvorenia sadovníckych úprav, plánovanej zástavby a pod.

**POZNÁMKA (POZNÁMKA v tab.)** – v poznámke sa uvádzajú ďalšie doplňujúce informácie o drevine resp. stanovišti, na ktorom drevina rastie. Ide o slovný popis skutočností súvisiacich napríklad s tvarom habitu, poškodením dreviny, jej funkciou a pod.

**NAVRHOVANÝ ZÁSAH (ZÁSAH v tab.)** – uvádza vhodné pestovateľské opatrenie, ktorý je odporúčané na základe zistených údajov. Zoznam navrhovaných opatrení je uvedený v tabuľkách pomocou skratiek.

## 1.2 INVENTARIZÁCIA KROV

Pri kroch a skupinách krov sa určovali podobné údaje ako pri stromoch.

**PORADOVÉ ČÍSLO (P. Č. v tab.)** je priradené každému kru resp. skupine krov, ktorý je označený písmenom K a poradovým číslom. Tento kód je zhodný s označením konkrétneho prvku v tabuľke aj vo výkrese.

**DRUH (DRUH v tab.)** sa uvádza pri kroch, skupinách krov a porastoch stromov podľa rodového a druhového mena dreviny (prípadne aj kultivaru) zapísaného do tabuľky latinským názvom bez uvádzania autora. V prípade, že nebolo možné určiť druh dreviny, zistil sa aspoň jej príslušnosť k rodu (napr. *Spiraea* sp.).

**PLOCHA KROV (PLOCHA v tab.)** sa vypočíta na základe obsahu pôdorysného priemetu plochy porastov krov na terén. Je uvádzaná v metroch štvorcových (m<sup>2</sup>) s presnosťou na 0,1 metra.

**VÝŠKA KROV (VÝŠKA v tab.)** zodpovedá vertikálnej vzdialenosti od terénu po vrchol koruny. Priemerná výška plochy krov sa vypočítava z priemeru výšky najvyššieho a najnižšieho jedinca príp. skupiny jedincov. Zisťovala sa odhadom v porovnaní s ľudskou postavou. Je udávaná v metroch (m) s presnosťou na 0,5 m.

**SADOVNÍCKA HODNOTA (SH v tab.)** sa určuje pomocou 5-bodového klasifikátora podľa Machovca (1982). **Pri kroch, skupinách krov a porastoch drevín** na riešenom území sa uplatňujú len hodnoty **od 1 do 3**, pretože kry nedosahujú takých rozmerov ako stromy.

**POZNÁMKA (POZNÁMKA v tab.)** – v poznámke sa uvádzajú ďalšie doplňujúce informácie o drevine resp. stanovišti, na ktorom drevina rastie. Ide o slovný popis skutočností súvisiacich napríklad s tvarom habitu, poškodením dreviny, jej funkciou a pod.

**NAVRHOVANÝ ZÁSAH (ZÁSAH v tab.)** – uvádza vhodné pestovateľské opatrenie, ktorý je odporúčané na základe zistených údajov. Zoznam navrhovaných opatrení je v tabuľkách pomocou skratiek.

## 2 VÝPOČET SPOLOČENSKEJ HODNOTY DREVÍN NAVRHOVANÝCH NA VÝRUB

Spoločenská hodnota drevín navrhovaných na výrub bola stanovená **podľa Zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny** v znení neskorších predpisov a v súlade s **Vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 Z. z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Spoločenská hodnota drevín sa určí podľa druhu a veľkosti. Aktuálnu výšku spoločenskej hodnoty upravuje **Vyhláška MŽP SR č. 158/2014 Z. z.** Táto hodnota môže byť upravená pomocou indexov, ktoré sú uvedené v prílohe č. 35 Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z.

### 2.1 SPOLOČENSKÁ HODNOTA STROMOV

Pri výpočte spoločenskej hodnoty stromov boli použité nasledovné údaje.

**PORADOVÉ ČÍSLO (PČ v tab.)** prebrané z inventarizácie.

**DRUH (LATINSKÝ NÁZOV v tab.)** prebrané z inventarizácie.

**SKUPINA DREVÍN (SKUPINA v tab.)** podľa prílohy č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., Časť A – Zoznam drevín

Skupiny drevín II. - ihličnaté dreviny

Skupiny drevín III. - listnaté opadavé dreviny

**OBVOD KMEŇA (OK v tab.)** - prebrané z inventarizácie. Uvedená v centimetroch (cm).

**VÝŠKA STROMU (VÝŠKA v tab.)** prebrané z inventarizácie. Uvedená v metroch (m).

**SPOLOČENSKÁ HODNOTA (SPOL HOD v tab.)** určená podľa prílohy č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., časť B – Spoločenská hodnota drevín. Uvedená v eurách (€).

**INDEX RELATÍVNE DOSIAHNUTEĽNÉHO VEKU (INDEX 1 v tab.)** Pri výpočte spoločenskej hodnoty boli v našom prípade použité nasledovné indexy:

**1,1** - ak ide o dlhoveké dreviny

**1** - ak ide o strednoveké dreviny

**0,9** - ak ide o krátkoveké dreviny

Relatívne dosiahnuteľný vek bol určený podľa prílohy. č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., Časť A – Zoznam drevín

**INDEX POŠKODENIA (INDEX 2 v tab.)** Na základe zdravotného stavu a poškodenia drevín boli použité indexy:

**0,6** - ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26 - 60 % (stredné poškodenie)

**0,4** - ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60 % (ťažké poškodenie)

**INDEX NEGATÍVNEHO PÔSOBNIA (INDEX 3 v tab.)** Pri výpočte spoločenskej hodnoty sa použil index:

**0,8** - ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov a ak jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy územia

**0,6** - ak je jednoznačne preukázaný nepriaznivý vplyv dreviny na statiku objektov a budov alebo drevín a ohrozenie prevádzkových schopností inžinierskych sietí, zatienenie, nad hodnoty povolené normami a spôsobenie nadmernej vlhkosti obytných a iných objektov

#### **INDEXOVANÁ SPOLOČENSKÁ HODNOTA (INDEX SPOL HOD v tab.)**

Indexovaná spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 33 vynásobí súčinom prirážkových indexov uvedených v prílohe č. 35 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.

## **2.2 SPOLOČENSKÁ HODNOTA KROV A SKUPÍN KROV**

Pri výpočte spoločenskej hodnoty krov a skupín krov boli použité údaje.

**PORADOVÉ ČÍSLO (PČ v tab.)** prebrané z inventarizácie.

**DRUH (LATINSKÝ NÁZOV v tab.)** prebrané z inventarizácie.

**SKUPINA DREVÍN (SKUPINA v tab.)** podľa prílohy. č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., Časť A – Zoznam drevín

Skupiny drevín III. - listnaté opadavé dreviny

**PLOCHA KROV (PLOCHA v tab.)** – prebraná z inventarizačných tabuliek uvedená v metroch štvorcových (m<sup>2</sup>).

**VÝŠKA KROV (VÝŠKA v tab.)** – prebraná z inventarizačných tabuliek. Prepočítaná na centimetre (cm).

**SPOLOČENSKÁ HODNOTA (SPOL HOD v tab.)** určená podľa prílohy č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., časť B – Spoločenská hodnota drevín.

**INDEX RELATÍVNE DOSIAHNUTEĽNÉHO VEKU (INDEX 1 v tab.)** Pri výpočte spoločenskej hodnoty boli v našom prípade použité nasledové indexy:

**0,9** - ak ide o krátkoveké dreviny

Relatívne dosiahnuteľný vek bol určený podľa prílohy. č. 33 k vyhláške č. 24/2003 Z. z., Časť A – Zoznam drevín

**INDEX POŠKODENIA (INDEX 2 v tab.)** Na základe zdravotného stavu a poškodenia drevín boli použité indexy:

**0,6** - ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26 - 60 % (stredné poškodenie)

**0,4** - ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60 % (ťažké poškodenie)

**INDEX NEGATÍVNEHO PÔSOBNIA (INDEX 3 v tab.)** Pri výpočte spoločenskej hodnoty sa použil index:

**0,8** - ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov a ak jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy územia

#### **INDEXOVANÁ SPOLOČENSKÁ HODNOTA (INDEX SPOL HOD v tab.)**

Indexovaná spoločenská hodnota drevín sa vypočíta tak, že spoločenská hodnota uvedená v prílohe č. 33 vynásobí súčinom prirážkových indexov z prílohy č. 35 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.

## **3 ZOZNAM TABULIEK**

TABUĽKA 1 INVENTARIZÁCIA DREVÍN – STROMY

TABUĽKA 2 INVENTARIZÁCIA DREVÍN – KRY

TABUĽKA 3 INVENTARIZÁCIA DREVÍN – POUŽITÉ SKRATKY

TABUĽKA 4 VÝPOČET SPOLOČENSKEJ HODNOTY DREVÍN- STROMY KRY